

РАДА

газета політична, економічна і літературна
ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ
Рік другий.

Адреса редакції і головної контори:
У Києві, Велика Підвальна вул., д. № 6,
біля Золотих воріт.

→ ТЕЛЕФОН № 1458. ←

Умови передплати на рік 1907:
З приставкою і пересилкою: на рік
6 карб., на півроку 3 карб. 25 коп., на 3
міс. 1 карб. 75 коп., на 1 міс. 65 к., окрем
№ 4 коп.
За границю: на рік 11 карб., на пів-
року 5 карб. 50 коп., на 3 міс. 2 карб.
75 коп., 1 міс. 1 карб.

Передплата приймається тільки з 1-го числа
кожного місяця.

За зміну адреси 30 коп.

Автори рукописів повинні подавати
своє прізвище і адресу. Редакція може
скорочувати і змінити статі; більші статі, до
друку погоджені, переходять в редак-
цію 3 місяці і висилаються авторам їх кош-
том, а дрібні замітки й дописи одразу
звичуються.

Рукописи, на яких не зазначені умови др-
ку, вважаються безплатними

Умови друкування оповісток:

За рядок попередю тексту, або за
його місце платиться: за перший раз 40
коп., за другий 20 коп.

За рядок після тексту: за перший
раз 20 коп., за другий—10 коп. Хто шу-
кає заробітку, платить за оповістку в 3
рядки 10 коп. за раз.

Рік видання третій
Приймається передплата на рік 1908
НА ГАЗЕТУ

„РАДА“

Умови передплати з приставкою і пересилкою в Росії:

на 1 рік	на 11 міс.	на 10 міс.	на 9 міс.	на 8 міс.	на 7 міс.	на 6 міс.	на 5 міс.	на 4 міс.	на 3 міс.	на 2 міс.	на 1 міс.
6.	5.70	5.20	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	65.

За границю: на рік 11 карб., на півроку 5 карб. 50 к., на
3 міс. 2 карб. 75 коп., на 1 міс. 1 карб.

НОВА КНИЖКА: Іван Франко. Voа Constrictor

Повість з галицького життя.
Нове, перероблене видання, ціна 90 коп.
Склад при конторі Літературно-Наукового Вістника
(Прорізна 20, кз 3) 10—3

ОД РЕДАКЦІ.

Дальше чергове число „РА-
ДИ“ вийде у п'ятницю, 23
ноября.

Київ, 21 ноября 1907 р.

Останніми днями загаль-
ну увагу звернув на себе
один надзвичайно цікавий факт: під-
вищення цін на 4 проц. на держ. рен-
ту. З початку листопада ціна на рен-
ту хиталася між 71³/₄ і 72. А з 13 листо-
пада вже починається швидкий зріст
цін:

13 ноября	72 ¹ / ₂
15 "	74
16 "	74 ³ / ₄
17 "	74 ³ / ₄
19 "	75

Таким чином, на протязі 6 днів од
13 до 19 листопада ціна на рен-
ту підскочила на цілих 2¹/₂ карбованці.

Значить, що біржа являється най-
кращим барометром становища дер-
жавного кредиту, який, з свого боку,
являється показником міцного полі-
тичного ладу, ми повинні були б шу-
кати пояснення означеного з'явля-
нн в політичній становищі країни. Інше
може бути, підвищення цін на дер-
жавну рен-ту треба було б поставити
в зв'язок з діяльністю Державної
Думи.

Ці й зробила петербурзька газета
„Товарищ“, яка в своїм числі 426
писе: „Підвищення цін майже не
відбувалося на промислових папе-
рах. Значить, в основі цього з'явля-
ється зміцнення нашого державно-
го кредиту. В останнім числі „Тор-
гпрому газети“ знаходимо таке по-
яснення причин, які змінили настрої
біржі: „Під впливом почасти міцної
тенденції для російських паперів за-
кордоном, що сталася через позитивну
оцінку останніх засідань Думи (курсу
наш. Рен-т), протягом цілого біржевого
зібрання панував сьогодні (15) дуже
міцний настрої, при давно нечуваній
жвавості в ділах“. Таким чином —
„умозаключає“ „Товарищ“, — як
признається офіційно міністерства фінансів,
результат історичного засідан-
ня 13 листопада зміцнив наш держав-
ний кредит.

Коли міркувати таким саме спосо-
бом, як міркує „Товарищ“ — себ-
то, що „работоспособні“ засідання Держ.
Думи зміцнюють наш кредит, тоді
треба признати, що засідання „нера-
ботоспособні“, засідання скандальні й
т. н. руйнують наш кредит. В такому
разі, засідання 17 листопада, яке закін-
чилося величезним скандалом, мусі-
ло б похитнути наш державний кре-
дит і в першу голову це повинно бу-
ло б відбутись на ціні ренти. В
дійсності ж ми бачимо зовсім не те.
Після засідання 17 листопада ціна на
рен-ту не тільки не впала, а підско-
чили ще більше — „до 75¹/₄ і вище“,
як каже „Россія“, або до 75, як це
видно з телеграм приватних кореспон-
дентів.

З цього приводу „Россія“ висмі-
ює „жалкого“ „Товарища“. Ні — каже
бутербродний орган — краще вже не
укладняйте своєї протидержавної
мети теоретичними міркуваннями, а
робіть так, як робить „Русь“, себ-
то кричьте, що уряд веде біржеву гру,
аби допекти революціонерам...

Отже ясно, що не той чи инший
результат думських засідань впли-
ває на підвищення цін на рен-ту. Де
ж, в такому разі, причина цього з'я-
вляється? На нашу думку, її треба шу-
кати в звістці, яка вчора й позавче-
ра обігнала всі російські газети. Зміст
цієї звістки зводиться ось до чого:
„на закордонних ринках має відбу-
тись реалізація російської 4¹/₂ проц.
позички в 750 мільйонів карбованців.
Строк випуску цієї позички настане
в лютому. В зв'язку з цим закладає
міжнародній синдикат, який ставить

своім завданням піднести курс росі-
йських державних паперів.“

Не ручуюся, наскільки ця звістка
певна. Можливо навіть, що в наведе-
ній редакції вона являється плодом
фантазії якого-небудь кореспондента.
Але в основі своєї ця звістка безпе-
речно має під собою твердий ґрунт і
тільки в ній ми повинні шукати по-
яснення зростові цін на нашу рен-ту.
Інше питання, в якій зв'язку стоїть
справа з позичкою з думськими засі-
даннями — можливо, що в дуже тісній
Але що безпосереднього впливу на ціну
ренти думські засідання не мали —
в цьому не може бути жадного сум-
ніву.

Українська мова в церков- них школах.

Український рух, хоч і поволиво, а все
ж таки шириться і здобуває собі все по-
вні позиції. Таким здобутком треба вва-
жати і синодський указ про вживання ук-
раїнської мови в церковних школах, на-
друкований у вчорашньому числі „Ради“.
Свій погляд на церковні школи ми
вже не раз висловляли.

Спокувати тим клерикальним ідеям, які
синод проводить в народ через церковні
школи, ми ніяким чином не можемо. На
нашу думку найзручніше було б завіду-
вати народною освітою органам місцевого
самоурядування, але поки на українській
території церковні школи існують, ми
не можемо не звертати на їх діяльність
своєї уваги, і через те новий синодський
указ про заведення в церковних школах
української мови має для нас особливий
інтерес.

Розглянувши цей указ уважніше, ми
побачимо, що для українства він дає за-
надто мало; народню школу на Україні
такими палітьвами, які допускає на цей
раз св. синод, не піднімеш. Освіта ук-
раїнського народу тільки тоді може бути
добра поставлена, коли в самій основі її
лежить національний ґрунт. Але все ж
таки і синодський указ являється для
українства чималим плюсом. Він свідчить
про те, що за довгий час українського
руху в синодських сферах нарешті зай-
шла така еволюція. І справді, років два-
три тому про українську мову в церков-
них школах не можна було й думати.
Учителів, що мусіли вживати її з тими
школярами, які абсолютно не розуміли
великоруської мови, духовна шкільна ад-
міністрація вважала безбешними й ви-
ганяла їх з учительства. Тепер в тому
неприступному, здавалося, мурі, що за-
ступав українському народові дорогу до
просвіти, зроблено першу пробою. Але
розглянемо самий указ.

Перший пункт указу, що дозволяє
„учителям по церковних школах, які ле-
жать в місцевостях з українською люд-
ністю, користуватись українською мовою,
особливо з самого початку науки з дити-
ми“ — не багато дає українській школі
нового.

Пункт цей хіба тільки санкціонує те,
що проти волі начальства учителі самі
мусіли робити, коли хотіли щось вкласти
в голови своїх учнів. Радіше за вживан-
ня української мови з самого початку
науки і учителів карали, а тепер може й
не каратимуть. Вихадовою мовою всіх
шкільних предметів указ синодський ос-
тавляє все ж таки великоруську мову.

Більше значіння можуть мати другий
та третій пункти синодської постанови.
Другий пункт дозволяє подільському
єпископу, коли він признає можливим,
„завести по второкласових школах та в
вінницькій церковно-учительській школі
науки української мови (граматики) після
звичайних лекцій і на місцевий кош“.

Значіння цього пункту синодського ука-
зу, коли він увійде в життя, не можна
не визнавати. Тепершня школа на Ук-
раїні обмосковлює своїх учнів, витравляє
в них почуття своєї національної свідом-
ости, навчав їх зневажати свою рідну
мову, калічить їх язик до того, що вони
не вміють говорити добре ні по велико-
руському, ні по українському; само собою
розуміється, що школярі в сучасній об-
русительній школі ніколи нічого не по-
чують про українську літературу, не до-
відаються про кращих наших письменни-
ків, із творів яких вони могли б навчи-
тись і зрозуміти всю красу своєї рідної
мови. А коли б в учительських школах
було заведено навчання української мо-
ви, то це дало б змогу будущим учителям
познайомитися не тільки з місцевими
діллетатами, а з оми тим великим ду-

ховним скарбом, який уявляє з себе ук-
раїнська мова в словесній творчості на-
шого народу і в кращих творах українсь-
ких письменників. Знайомство з рідною
мовою може викликати в будучих учите-
лях повагу і любов до неї і ці почуття
вони передадуть потім своїм учням.

Але ті умови, при яких по указу
синода повинна відбуватись наука укра-
їнської мови в церковних школах, немо-
жна признати раціональними. Безперечно,
що наука ца мусить бути одною з най-
важливіших предметів шкільного курсу. На-
віщо ж тоді признавати її після значній-
ших лекцій, коли учні вже потомляться.
Далі — навіщо кошти на цю науку му-
сять бути місцеві, а не значній синод-
ські? Все це показує, що синод навчання
школярів учительських шкіл української
мови вважає чимсь мало потрібним, ста-
вить її поруч з такими заняттями, як
музика, гімнастика і т. н.

Останній пункт синодського наказу ка-
же про те, що синод має доручити
шкільній синодській раді „приспосувати
шкільні книжки й підручники церковних
шкіл до умов життя й побуту місцевої
людности“. Замір цей св. синоду ми не
можемо не вітати. Багато вже літ всі
кращі педагоги, громадські інституції,
земства не перестають заявляти про те,
що підручники в українських школах зо-
всім непристосовані до умов життя й
побуту українського народу, що школярі
навіш впадають по тих саме книжках,
по яких вчать ся і діти народів шкільних
і шкільних, східних і західних країн ро-
сійської держави.

Невелик здається нам тільки той
шлях, яким синод думав досягти поліп-
шення в церковних школах підручників.
Синод обіцяє звернутись за потрібними
відомостями до єпархіальних шкільних
рад південно-західного краю. Як відомо,
в інституційних дух служать чиновники
здебільшого великоруського походження.
Ні українського життя, ні української
мови вони не знають і не можуть бути
компетентними в цій важкій справі. По-
між чиновниками, що мають великий
вплив на діяльність єпархіальних шкіль-
них рад, єсть також не мало свідомих
ворогів українства. Досить згадати хоч
би таку особу, як київський єпархіаль-
ний наблюдатель М. В. Гавушев. Не
трудно собі уявити, які уваги що до ук-
раїнства може подати синодові цей до-
бродій!

Оттакі то хіби оповіщеного недавно
синодського указу. Проте все ж таки
він, повторюємо, може бути корисним для
українства.

На признати не можемо не висловити
свого дивування з того приводу, що, ос-
тавшись завжди в хвості прогресивного
руху, синод в цій справі випередив інші
відомства. Нехай же хоч тепер началь-
ство земських та міністерських шкіл
визьметься за розум і слідом за св. сино-
дом полекшить українським дітям науку
в своїх школах. М. П.

Відгуки парламентського життя.

Авдієнція М. О. Хомякова в Царському Селі.
19 листопада, о 1 год. дня, голова Думи
М. О. Хомяков ввійшов в Царське Село,
де його прийняв Царь. Авдієнція тривала
цілу годину. Під час авдієнції М. О. Хо-
мяков докладно оповідав про працю Думи
й відповідав на цілий ряд поставлених
йому поодиноких запитань. Авдієнція
дав певні підстави гадати, що в найви-
щих сферах до Думи ставляться при-
хильно.

Між иншим: Хомяков в докладі згадав
про становище думської преси. Йому од-
повідали в дуже ласканим топі. Хомяков
привіз з Царського Села вже затвержені
правила про думську пресу, які мають
бути оголошені 20 листопада.

Царська телеграма.

Як відомо, 112 правих членів Держав-
ної Думи, незадоволені з того, що в від-
повіді більшости Думи на царське при-
вітання не згадало про самодержав'я, по-
дали до Царя свою окрему відповідь. На
цій відповіді Царь власною рукою на-
писав: „Вірю висловленням почуванням.
Сподіваюся корисної праці“. А до пона
Генецького, який першим підписався під
адресою 112, Царь послав особливу теле-
граму, в якій сказав ось що: „Дякую
за привітання й за вірнопідданчі почу-
вання. Вірю, що скликана мною Дума
підє шляхом праці й, в строгій повір-
ности встановленим мною основним зако-
нам, справдять мої надії“. Миколай.

Театр Т-ва Грамотности. Труппа укр. арт. під ору-
дою Миколи Садовського.
Сьогодні, 21-го листопада, виставлено
буде вранці, по вечір. Ціна: „Сватання на Гончарівці“, Увечері
„Ревизор“ ком. у 5 д. Роз'яснювальний виконає М. Садовський. Дієті люди: Г. Борисоглазів, З. Діброва, П.
Колесничиха, М. Миченко, О. Палайська, М. Садовський, Г. Березовський, П. Візанія, М. Віль-
шаский, В. Верховицький, І. Заторський, А. Заглоба, І. Ковалевський, О. Корольчук, М. Колесник, І.
Мар'яненко, Ю. Миколай, С. Цапківський, О. Певний, В. Ранохія, С. Тобілевич, М. Тихонович. Початок виста-
ви о 8 годині увечері.
АНОНС: 22-го листопада. 1. „МАТЕРИНА“. 2. „ЯК КОВБАСА ТА ЧАРКА“.
Капельмейстер Густав Єлінек. Оповідавальний режисер М. Садовський.

Городський театр Дирекція С. В. Бриккіна.
У середу, 21-го, два сьп.; вранці по загальнопр. ціні. „СВЯТУРОЧКА“. Вер. уч. Д-ка Балаповська, Де-Ріоса,
Дельмас, Правдина; Д-д: Доліна, Андрюв, Шуванов та інші. Початок о 12¹/₂ г. у день. Увечері по запн.
ціні. „МАРЕНЬКА“. Вер. уч. Д-ки: Шмід, Чупинська; Д-д: Мосін, Сокольський, Тихонов та ін.
Початок о 7¹/₂ г. в.
22-го у 6-й раз „ЦАРЬ ПЛОТНИК“; 23-го на користь бідних учениць школи П. П. Винової — „ЕВГЕНІЙ
ОБІГНІЙ“ і жив. картина, 24-го у 1-й раз в Київі з нов. обст. 1-е „МАДАДНАРА“ (Сестра Вел-
рса), 2-е „ДВА ПЬЕРРО“.

„ТЕАТР СОЛОВЦОВ“ Сезон 1907—1908. Дирекція І. С. Дуван-Торцова.
Сьогодні, 21-го вранці по зменшеним ціні. „УРІЗЬ АНОСТА“, траг. у 5 д. Гудкова; поч. о 12
г. у день. Увечері „ОБ'ЄДНОМЬ ШУТЬ“, др. у 4 д. Рігера. 22-го „СВАДЬБА 30-
БЕИДЫ“, др. еск. у 3 д. „ЖЕНЩИНА СЪ КИНЖАЛОМ“, др. у 2 ч. 23-го бенедіс В. П. Дажарова;
„ОРЛЕНОК“, др. у 5 д. Ростана. 25-го вранці, спок.-лекц.; лект. Г. В. Александрович, тема: „Творче-
ство А. П. Чехова“ — „ТРИ СЕСТРЫ“ др. у 4 д. 26-го по загальнопр. ціні. „ДУХЪ ЗЕМЛИ“, п. у 4 д.
Гогольська до вистави „ИНТЕРМЕЦЦО“, ком. у 3 д. Шніцлера. „ХОРОШЕНЬКАЯ“ Найденова. „ТАЛИСМАНЪ“
Фудаль. „РОЗЫ“ Зудермана. „ЗАКОЛДОВАННЫЙ КРУГЪ“ Різеля.

В короткім часі вийде ОДИНАДЦЯТА книжка
Українського журналу

„Літературно-Науковий Вістник“

Зміст: М. Грушевський: До читачів; — Ів. Франко: Великий шум; Ганна Луценко: Перший спів [вірш];
В. Но-ий: Національно-територіальні межі України і території вищих областей Росії; — Свобода
мий: Блюдите ся бса погуденного [вірш]; — В. Винниченко: Студент; — М. Кононенко: Небодя
[вірш]; — Ів. Франко: Карповко-Кариш; — Василь Мова [Лиманський]: Старе гніздо й молоді ахати
[далі]; — М. Лозинський: Два інтернаціональні робітничкі конгреси [кінець]; — Мих. Жук: Не чи-
тай моїх пісень сумних [вірш]; — Ів. Франко: Середні віки і їх поет [далі]; — Семоченко: Близій
місяць із-за хмар [вірш]; — Марія Гаррі: Здобутте сруссама [далі]; — Павло Граб: Перекладний
вірш; Ф. Матушевський: З українського життя; М. Лозинський: З австрійської України; — Біоло-
графія: Книжки, надіслані до Редакції. Оголошення.
Редакція і головна контора: Київ, Прорізна, 20, кз. 3.

ГРАМОФОНИ

Товар од 15 карб. до 100 карб. Грамофонні пластинки. Грамофон-фонографи
пате і валки до них у великому виборі.
ГОЛОВНЕ ДЕПО МУЗИЧНИХ СТРУМЕНТІВ І НОТ.

Г. І. ІНДРЖИШЕКА у Києві, Хрещатик, 58.
Прейс-курант безплатно.

ПРОДАЄТЬСЯ

Календарь „ПРОСВІТИ“ на рік 1908.

Ціна 25 коп.

Склад видання в Українській книгарні у Києві, Безаківська вул., 8.

Проф. Мих. Грушевський.

„Очерк истории Украинского народа“.

Друге видання, стор. 512 і 3 карти, ціна 2 руб. 50 коп.
(Коротка історія України від найдавніших часів до сучасності).
Продається у всіх більших книгарнях.

У Катеринославі

можна передплачувати і купувати на роздріб газету „РАДА“ в книгарнях
Лозинської і Чуюна — „Просвіщеніє“ на Проспекті.

ми селянами, а тим часом таких книжечок, писаних українською мовою, дуже й дуже мало. Очевидно, щоб поповнити цей дефект в популярній літературі д. хлатороб' Михайло Лободовський і надумав написати свого „Листа“. На превеликий жаль гарний намір „Листа“ цей брошури не дав бажаних наслідків, бо написаний ним „Лист“ ні в якому разі не зможе виконати згадане завдання. Це через те, що як з наукового боку, так і особливо з боку мови „Лист“ хлатороба більш нагадує листи москалів до родини, ніж популярно-наукові праці.

Написана книжка безсистемно, лікарські поради цілком емпіричного характеру й загато клоїтиві, а місцями—й цілком ні до чого педантні. Так, наприклад, автор радить заливати „скоптянці від пропасниці дві чарки „скоптяр“ (або „шпикгарю“), бо він „очищає крик“. Не менш недотепно автор розрізняє той ліщур, що буває влітку, од того, який падає в осени. Не уявляє собі автор тих ліщів, якими радить користуватися. Так, наприклад, він каже, що ніюктані слід мірляти краплями, тоді як це річ суха, порошок. Але ми гадаємо, що нема на що наводити багато прикладів, бо тоді мабуть довелось б переказувати майже всю книжечку.

Що до другої частини брошури—про сівбу ярини, то хоча автор і зазначає тут одну практичну пораду, але розказує її так, що з неї виходе якись „взгляд на нічто“ про користь лісів та „бать-розумах“.

Крім того вся книжка написана якось неможливо, наче перекладена з старої грецької мови на мову циганську. В кожному рядку можна натрапити на такі слова та вирази, як „паружка“ (очевидно з „околя“ дізнався „власнымъ сыткомъ“, „увъ олпечи“, „стане на стану овси“ (?), „ударыты дрыгомъ“, „силъ потягне незаборьомъ живосиломъ скотыну воды начытысь и черезъ урурь або два скотыняка знатно подбадьорытыця“ й багато подібних.

Але, крім найгірших речей, у „Листі“ трапляються й речі небезпечні. Так, наприклад, Лободовський радить пизавати концентрацію карболового розтвору по дусу: коли дуже смердить—досить, коли мало—підливай ще карболки. Розуміється, що таким способом можна зробити замість звичайного 3—5 проц. розтвору й 50 проц.

Кінчається „Лист“ навіть жартовливо: „По цій мові—бувайте здорові! Выбачайте,—яка змога, така й допомога!“

Це певна правда: „зможу“ автора писати популярно-наукові книжки ми підкреслили доволі; очевидно, від них буде така ж сама й „запомога“.

5 коп. за 8 сторінок брошури, — на нашу думку, ціна дуже висока.

В. К.

Театр і музика.

Про ювілей М. К. Заньковецької. Зважаючи на бажання вашої славетної артистки Марії Костянтинівни Заньковецької, —святкування 25-літнього ювілею її артистичної діяльності на українській сцені одкладається в групі Миколи Садовського до явняря місяця 1908 року.

Народний концерт. Сьогодні в народній аудиторії (Б.-Курд. 26) товариство „содѣйствія начальному образованию“ ставить народний концерт з дуже дешевими цінами на місці. В вокальній та декламаційній частині програми чимало українських номерів.

9 ноября в Баку в українській групі Л. Сабініна святкувався 20-літній ювілей артиста В. А. Василенка. Було чимало привітань. Товариші по групі вітали ювілята адресою, виголошеною по українському Л. Сабініним. Бакінське товариство „Прогрива“ подарувало в день ювілею В. Василенкові золотий жетон. На жаль ювілят вибрав для свого свята таку невдалу пьесу, як „Січовий оред“ Доброскока.

ДОНИСИ.

(Од власного корреспондента).

М. Балта (на Поділлі). Місто наше, одно з найбільш торгових міст Поділля, пасе задній у всім, крім торговлі. Нема у нас ніякої лікарської організації, немає мостових, нема на вулицях освітлення, немає шкіль.

Місто, що має до 600 торговельних крамниць і інших підприємств, має тільки одну жіночу прігінназію, що повинна сенька дітей.

Більш місто не витрачує ні жадного шага на школи. І, кажучи по правді, свіжому чоловікові здається це якось неприемним. Правда, є ще у нашому місті повітова 2-хласова школа, але й вона для багатьох недостійний ідеал, бо так багато „алучущих і жаждущих“ освіти, хоча б у 2-хласовій школі, але і там мало місця... В осени цього року складало до неї всунути іспити до 120 душ, а прийнято всього 40. Зважаючи на такий брак освіти, оце недавно наша місцева дума рішила заснувати фонд на будівлю середнього „учебнаго заведенія“; найшлись

і гроші... Рішили „давати на це що-року по 2000 карб. Але про те, щоб поширити вищу освіту, щось і не гадають, а тим часом потреба в ній відчувається, як сказано, дуже гостро.

С. Юрківна, звенигородського повіту (на Київщині). Вранці 16 ноября в нашому селі трапилось ось яка сумна подія. Хлопчаки, йдучи до школи, забігли на річку „Шполку“, щоб на льоду, біля водяного млина, трохи посковзяться; трох ж з них одбилися од тургу і, скочаючись, вскочили в „тепличину“ (од джерел тут тепліша вода і не так товсто замерзає лід) і пішли на дно, під кригу. А в цій місці глибочень такі чимала: дорослому чоловікові з головою. Всі діти з ляку порозбігались і наробили гвалту. На цей гвалт прибіг селянин Вакула Мухенький, що живе біля річки, зараз же роздігся і, неважаючи на холод, поліз в воду. Трудно було йому шукати бідних хлопчиків, бо вони пішли далеко під лід, але ж Вакула пустився на одво. Довговенько він бовтався під льодом, нарешті ж витяг разом двох, а потім, через кілька годин, і третього. Перших двох (один був монополичий) воцарило людям, що вже збіглися до річки, одтрусити, а третій—оддав Богу душу. На цій місці (на тепличині) за останні роки це вже третій такий сумний випадок, все якось так трапляється, що кожного разу „спасителем“ буває все той же Вакула. А ще весною цього року наша громада хотіла була вислати його на поселення! Хто знає, може він і не така вже погана людина, як кричали на сході горлани. Певна річ, що пі один з цих горланів, серед зимы, не поліз би в воду під лід шукати чужих йому бідоланних втопелеників, а Вакулі це привинше діло! За такий „подвиг“ по закону слідче нагорода, дають медалі, але Вакулі нічого не „представляли“, а йому про це байдуже; він рад, що спас дві душі, а медалі з написом йому й на думку не спадає. Інша річ, як би хто змилувався з селяни-бачачи, та пожертвував йому на харчі для голодних дітей мішок борошна, хоча б і лишного.

М. Катеринополь, звенигородського повіту (на Київщині). Цими днями місцева сільська громада подала прохання до звенигородської повітової управи по справах земського хазяйства про те, щоб коштом земства було вимощено сопу на протязі пати верстов від ст. Звенигородка П.-З. залізниці до м. Катеринополя. Питання це має велику вагу для місцевої людности, бо на цій шляху лежать величезні піски, якими не то, що з вагою, а навіть і порожнім іхати дуже важко. Давно вже наші селяне клопоталися з цією справою, й тепер нарешті подали згадану заяву. Не знаємо, що скаже земство, але коли б воно пристало на прохання катеринопольців, то новий шлях коштував би йому не дуже багато, бо тут же поблизу можна брати каміння (у Сраках), де кубичний сажень коштує 4—5 карбованців. Цей же піскуватий шлях тягнеться од Звенигородки та аж до м. Кальніболота на Херсонщині.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАЦІЇ.

Глухів. П. Р.—ту. Здебільшого листи без марок до редакції не надходять. Ваш допис не буде надруковано, бо він дуже співзвучний.

Редактор М. Павловський.

Видавець Є. Чиналенко.

Залізничні поїзди.

(З 15 октября 1907 р.)

Південно-західна (Юго Западная) залізниця.	№ поїзда.	Одходить з Києва.		Прибуває до Києва.	
		№ поїзда.	Час.	№ поїзда.	Час.
Кур'єр І, П. кл. Одеса, Київський, снізвет.	10	9	00 х.в.	2	04 х.в.
Кур'єр І, П. клас. Брест, Віршав, Львів.	9	7	10 х.в.	10	11.03х.р.
Почтов. І, П, і Ш кл. Одеса, Брест, Білосток, Грєво, Умань, Новоселів.	3	9	15 х.р.	4	9 г. веч.
Почтов. І, П, і Ш кл. Сарни, Ковель, Варшава.	3	12	25 х.д.	4	7 г. 50 х.в.
Пасаж. І, П, Ш кл. Одеса, Умань, Новоселів.	5	12	30 х.п.	6	6 г. 15 х.р.
Пасаж. І, П, Ш кл. Бердичів, Гадячів, Відень.	11	8	25 х.в.	12	10 г. 26 х.р.
Пасаж. І, П, Ш клас. Одеса, Волочиск, Відень.	7	9	35 х.в.	8	8 г. 15 х.р.
Містан. І, П, Ш клас. Одеса, Брест.	15	8	г. ран.	16	7 г. 35 х.в.
Пасаж. І, П, Ш клас. Фастів, Знаменка, Миколаїв, снізвет.	19	10	50 х.р.	20	5 г. 59 х.д.
Почтов. І, П, Ш клас. Фастів, Знаменка, Миколаїв, снізвет.	17	11	20 х.в.	18	7 г. 15 х.р.
Пасаж. І, П, Ш клас. Брест, Білосток, Грєво.	13	12	05 х.в.	14	6 г. 56 х.р.
Містан. П, Ш клас. до Біл.-Черк. Ольшанщини.	27	4	40 х.д.	28	9 г. 27 х.р.
Пасаж. І, П, Ш клас. Сарни, Ковель, Варшава, Візьво, Петербург.	5	11	50 х.п.	6	7 г. 51 х.р.
Швидк. тов. І, П, Ш кл. Одеса, Брест, Знаменка.	31	9	53 х.р.	32	1 г. 10 х.д.
Пасаж. І, П, Ш клас. Фастів, Знаменка, Катеринополь, Севастополь та Ростов на Дону.	31	7	45 х.р.	32	9 г. 55 х.в.

Швидкий товар. Сарни, Ковель.	31	10 г. 14 х.в.	32	7 г. 40 х.р.
Швидк. товар. І, П, Ш кл. Київ, Малин.	43	4 г. 20 х.д.	40	9 г. 05 х.р.
Московсько-Київ-Вороніж. залізниця.				
Швидк. І, П, Ш клас. Москва.	2	11 х. 30 х.р.	1	6 г. 30 х.в.
Почтов. І, П, Ш клас. Москва Курськ.	4	1 г. веч.	3	6 г. р.
Пасаж. І, П, Ш кл. Курськ.	4	11 г. в.	3	7 г. 30 х.р.
Пасаж. І, П, Ш клас. Курськ, Москва, Вороніж.	6	12 г. 20 х.д.	5	5 г. 10 х.д.
Пасаж. І, П, Ш клас. Курськ, Вороніж, Харків, Петербург.	8	7 г. 20 х.в.	7	11 г. р.
Київ-Полтавська залізниця.				
Почтов. І, П, Ш клас. Курськ, Полтава, Харків.	4	12 г. 15 х.п.	3	7 г. 10 х.р.
Швидк. І, П, Ш клас. Полтава, Харків, Лозова, Ростов, Севастополь.	2	8 г. 12 х.в.	1	8 г. 47 х.р.
Тов. пасаж. П, Ш кл. Полтава, Харків.	6	8 г. 30 х.р.	5	6 г. 48 х.в.

ОПОВІСТКИ.

Бувш. семинарист шукає посади писаря, урочкі, швейцара, дворника й чого шим. Бульвар-Курд. 2, кв. 10. Святить П. Нового. 3—3

Добре знаю українську, польську і німецьку мову. Знаю молочарство, конторську роботу. Згоден на виїзд. Адреса: Київ, Київський пр. 6 кв. 2. О-му.

КУПУЮ марки для колекції чужоземні і рос., але тільки стародавні, веду облік на них, маю для цього марки 1—3/4—5—7 і 10 карб., можу продати. Вібік. бульв. 80, кв. 10. 4—6 веч. 10—1

ДО ЗІМОВОГО СЕЗОНУ!
ВАЖЛИВО ДЛЯ МУЖЧИН!!

Вимагайте Англіійський швейот Дубле! Без усякого ризику! Все, що не подобається, приймається назад і повертається гроші.

Матерія с гарного темного чи ясно синього, чорно-сірого, олівкового, сірого, шовково-сірого, чи тютювеного кольору, висилается фабрикою шалів, плат., а також одряпки по 4 1/2 арш. на підвій акионі чи одвій костюм за 5 р. 25 коп., 6 р. 50 коп., 8 р. 75 коп., також сорт „МІДАН“ сама краща матерія за відні зок по 4 1/2 арш. 10 р. 25 коп., 11 р. 75 коп., 12 р. 50 коп.

ДРАП БІБЕР!!
Справжній драп, який одряпляється своєю особливою м'якістю на крику і естетичне зівоне шалів всяких кольорів, також морено, на агліійській смак, висилается одряпками по 3 1/2 арш. на мужське пальто за 18 р. 50 коп. і сорт „ПРИМА“ за 17 карб. При замовленні зразу на 3 і більше костюм, чи пальто доставляється підшивна і до пальто 2 хутки шерст. вати

Зовсім дурно
Адресувати у г. Ледає на фабрику намольних і 4—3 шерстяних виробів „Т-ва ПРОГРЕС“

Видання Товариства „ПРОСВІТА“ у Києві

1. Драгоманов М. Про українських козаків, татар та турків. З додатком про життя Драгоманова. Ціна 8 коп.
 2. Земельна справа в Новій Зеландії. Переклада М. З. Ціна 2 к.
 3. Левицький М. Як рятуватися при наглих випадках та каліцтвах. Ціна 3 коп.
 4. Календарь „Прогрива“ на рік 1907-й. Ціна 15 коп.
 5. Загірня М. Як визволились Північні Америкаєські Штати. Ц. 15 к.
 6. Дорошенко Д. Оповідання про Ірландію. Ціна 8 к.
 7. Загірня М. Страшний ворог. Книжка про горляку. Ціна 5к.
 8. Ів. Франко. Ліси та пасовиська. Ціна 3 коп.
 9. Грінченко Б. Про грім та блискавку. Ціна 4 коп.
 10. Каспєльгородський П. Українці на Кубані. Ціна 5 коп.
- ІНШІ КНИЖКИ:
Статут Товариства „Прогрива“ у Києві, за сповнаго в пам'ять Т. Шевченка. Ціна 5 коп.
Теми для нижньої: Виробна видавничя комісія Товариства.
Звідомлення Товариства „Прогрива“ за рік 1906.
Склад видань у Товаристві „Прогрива“ у Києві Тройк. площа, Народній дим і в Українській книгарні Бізавіська, 8.

ПОТРІБЕН вчитель німецької мови в школу. Бажано-б було, щоб був українець. Про умови зверт. до конт. „Рада“ 3—1

Гонча собака продається. Вібіков. Бульвар 80, кв. 10 від 4—6 веч. 10—1

СТУДЕНТ старш. курсу шукає лекцій. Адреса в „Раді.“ 3—2

ШУКАЮ РОБОТИ. Скінчила середню школу. Дуже пухля. Адреса в „Раді.“ 3—1

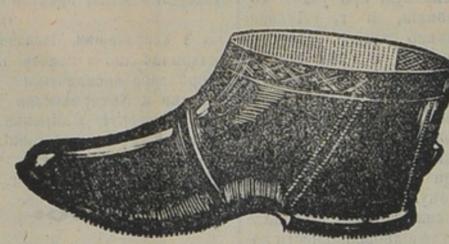
З нового 1908 року в Києві заходом Українського видавництва „РАНОК“ друкуватиметься новий ЗВІРНИК

УКРАЇНСЬКА МУЗА
Поетична антологія, під редакцією Олени Коваленко, в 12 випусках; виходить 1 числа кожного місяця, починаючи з січня (явняря). В антологію увійдуть твори всіх українських поетів. В кожному випуску будуть твори 10 поетів (більше, як по 100 поезій); нових і вже друкованих раніше, з портретами і біографіями поетів, заставками і вступками. Збірник буде великого формату і матиме до 1200 стр. Ціна кожного окремого випуску 25 коп., з пересилкою 30 к.; а по передплаті 2 рублі за всі 12 випусків, з пересилкою 2 р. 50 м. Можна на вишлат: 1 руб. зараз, 1 руб. 1 жартя і 50 коп. 1 толя. Гроші посилати: Київ, Іванівська улица 75, Олени Коваленко. Кияне мож. записуватись в книгарні „Л. Ідківського“ Хрещатки, 29 і в „Українській Книгарні“ Бізавіська 8.

ОТКРИТА ПОДПИСКА НА 1908 г. НА ЖУРНАЛЬ XII годъ XII годъ

„ТЕАТРЪ и ИСКУССТВО“
ДВНАДЦАТЫЙ ГОДЪ ИЗДАНИЯ
52 №№ ЕЖЕНЕДЕЛЬНАГО ИЛЛЮСТРИРОВАНАГО ЖУРНАЛА
около 1000 иллюстрацій.
12 ежемѣсячныхъ книгъ „Библиотекъ Театра и Искусства.“
В „Библиотекѣ“ помѣщаются, кромѣ новыхъ репертуарныхъ пьесъ, беллетристика, научно-популярныя статьи и пр.
Въ 1907 году въ „Библиотекѣ“ были даны слѣдующія пьесы: „Всѣхъ скорбящихъ“ Хейерманса, „Недруги“ Е. Карлова, „Будни“ Ф. Фальковскаго, „Долгъ“ Осипа Дамеа, „Обреченные“ А. Панайлова, „Идеальный мужъ“ и „Пляска семи покрывалъ“ (Саломея) Оскара Уайльда, „Слава“ и „Очень просто“ В. Рышкова, „Хвостъ Жуковской“, „Прого бужденіе вѣсны“ Веккинда. Серія одноактныхъ пьесъ „Вопроси чести“ и „Больше итоги“ Григорія Го, и другія.
Годъ (сх 1-го Января) — 7 руб.
Долушается разсрочка: при подиски 3 руб. и по 2 руб. въ 1-му апрѣля и 1-му Юня.
Полгода (сх 1-го Января по 1-го Юля) 4 руб.
Иногородніе, желающіе ознакомиться съ журналомъ, получаютъ за семикоп. марку, по письменному заявленію, текущій № бесплатно, для полученія книги „Библиотекы“ прилагаются 25 к. марками.
ГЛАВНАЯ КОНТОРА: Спб., Гороховая, 4. Телефонъ № 1669.
Подательница З. В. Тимофеева [Холмская]

ГАЛОШІ
ПРОВОДНИК
патентовані

Найперші в світі, найміцніщі найкращі по виробу і гарні по фасону.
БЕЗУМОВНА ПОРУКА ЗА НЕБУВАЛУ МІЦНІСТЬ КОЖНОЇ ПАРИ.

СПРАВЖНІ ШВЕЙНІ МАШИНИ

„КОМПАНІЯ ЗИНГЕРЪ“
для домашнього вжитку і промислової мети.
Дуже міцні! Шити ними дуже легко! Можна багато нашити за короткий час!
Шити й гарно вишивати тими машинами вчать дурно.
— Продаються машини на вишлат на дуже гарних умовах. —

„Компанія ЗИНГЕРЪ“
має коло 1000 крамниць по всій РОСІІ
у КИЇВІ: 1) Хрещатки, № 46 і 2) Поділ. Олександрівська вул., № 46. 3) На розі Константінівської, № 28. 4) Бибіровський бульвар. № 49. 5) Печерськ, Нікольська № 16. 6) Демієвська, Васильківська, № 21. В УМАНІ, Миколаївська ул., № 26. У ЧЕРКАСАХ, Хрещатки, д. Москва. У БЕРДИЧІВІ, Білопольська вул., № 6. У ЖИТОМИРІ, Велика Бердичівська вул., дим Готисаєв. В РОМНАХ, Полтавська вул., дим Шафренка. В ЧЕРНИГОВІ, Базарна площа, № дому 17. В НОВОГРАДІ-ВОЛИНСЬКОМУ, Корсєвца вул., дим Оліницького. В НИЖНІНІ, Гоголівська вул., дим Тецлава. В ЛУБНЯХ, Базарна площа, дим Рогачевських. В СКВИРІ, Царєградська вул., дим Фельдман. В РАДОМИСЛІ, Житомирська вул., дим Зіндера. В ПРИЛУКАХ, Олександрівська вул., В КОНОТОПІ Романівська вул., дим Аббидера. В ЛИПОВЦІ, Базарна вул. дим Кальницького. В ЗВЕНИГОРОДЦІ, Просєктивна вул., дим Когана і в ОЛЕКСАНДРІВЦІ Фундуклеєвці, снізавєтградська вул., дим Сатановського. 16—12